

Onderbouwing tot gemeentelijke aanwijzing Allingawier tot waardevol dorpsgezicht.

1 Inleiding

Binnen de gemeente Súdwest-Fryslân zijn door het rijk een aantal (delen van) dorpen aangewezen als "te beschermen dorpsgezicht". Het gaat hierbij om bebouwing, wegen, pleinen, bruggen, wateren en beplanting die in hun samenhang, om hun schoonheid of hun specifieke karakter van algemeen belang zijn.

Ook de gemeente heeft de mogelijkheid om (delen van) dorpen aan te wijzen als waardevol dorpsgezicht. Hiervoor zijn dezelfde karakteristieken zoals die hierboven worden beschreven van belang.

Dit rapport is een studie naar de cultuurhistorische waarden van het dorp Allingawier. Het blijkt dat het specifieke karakter van dit terpdorp en de gaafheid die het in de loop der tijd heeft behouden reden is om Allingawier op gemeentelijk niveau aan te wijzen als waardevol dorpsgezicht.

Een bescherming op gemeentelijk niveau wil zeggen dat de gemeentelijke overheid zich extra wil inspannen om de cultuurhistorische waarden van een dorpsgezicht te behouden door middel van regels in een bestemmingsplan met betrekking tot bouw, verbouw en sloop van panden.

2 Ligging van het dorp

Allingawier ligt in het westen van de gemeente Súdwest-Fryslân op enkele kilometers afstand van Makkum. Voor de gemeentelijke herindeling hoorde het bij de gemeente Wunseradiel.

Allingawier is een concentrisch dorp te midden van een open agrarisch gebied. Het dorp lag voorheen op een landtong tussen grote meren en een paar poelen lag. Deze meren en poelen zijn inmiddels ingepolderd.

3 Ruimtelijke structuur

Allingawier is een concentrisch dorp te midden van een open gebied.

De hoofdropzet is nog dezelfde als toen het dorp in de middeleeuwen ontstond. Allingawier is een klein terpdorp dat omstreeks 1270 in de bronnen voorkomt als Alingwere maar vermoedelijk nog ouder is. De dorpskern bestaat uit kriskras gebouwde burgerhuisjes, een paar boerderijen, loodsen en schuren. Op een ruim kerkhof is in 1634 een nieuw bedehuis inclusief toren gebouwd op de plaats van de oude kerk. Deze is in 1783 iets ingekort tot een driezijdig gesloten koor.

4 Te beschermen onderdelen

Het te beschermen karakter van Allingawier is bebouwingsbeeld, inclusief de stedenbouwkundige en groen structuur.

Het bebouwingsbeeld wordt bepaald door:

- 1 bouwlaag met kap;
- beperkte goothoogte;
- steile daken;
- gebakken materialen;
- verticale geleding van de gevel.

Daarnaast spelen bijgebouwen een ondergeschikte rol in het huidige beeld van Allingawier.